

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๐๖ / ๕๙๙๐

กวค. 119. 1
รับที่ ๖ ๓๑. ๖๖
..... 16. 30 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่..... ๑๐๐4
รับที่(อีเมล).....
วันที่ 6 ต.ค. 2566 เวลา.....

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา

๖ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติดำเนินโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ช่วงขอนแก่น - หนองคาย ของการรถไฟแห่งประเทศไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๐๘๗๖ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง ขออนุมัติดำเนินโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ช่วงขอนแก่น - หนองคาย ของการรถไฟแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม ความละเอียด แจ่มแล้ว นั้น

สำนักงานฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ช่วงขอนแก่น - หนองคาย (โครงการฯ) ของการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) ที่กระทรวงคมนาคมเสนอในครั้งนี้มีสาระสำคัญคงเดิม ตามที่สำนักงานฯ ได้นำเสนอเรื่องดังกล่าวให้สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สภฯ) พิจารณา ให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ จึงเห็นควรยืนยันความเห็น ของสภฯ ดังนี้

๑. เห็นควรให้ความเห็นชอบโครงการฯ กรอบวงเงินลงทุนรวม ๒๙,๗๔๘ ล้านบาท พร้อมทั้ง เห็นชอบในหลักการร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนของโครงการฯ ของ รฟท. ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ เพื่อพัฒนาเส้นทางรถไฟภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เป็นทางคู่ตลอดเส้นทาง ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการขนส่งสินค้าทางรถไฟจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเชื่อมโยงไปยังพื้นที่ ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือและท่าเรือแหลมฉบังซึ่งเป็นประตูการค้าหลักของประเทศ รวมทั้งยังสามารถเชื่อมโยง กับเส้นทางรถไฟภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงข่ายทางรถไฟในภูมิภาคตามแนวเส้นทางสายไหมใหม่ (OBOR) โดยให้ รฟท. เร่งปฏิบัติตามขั้นตอนของระเบียบ ประกาศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน การจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้สามารถเปิดให้บริการได้เร็วกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ภายในปี ๒๕๗๐) และพิจารณา ปรับลดการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับการติดตั้งระบบควบคุมทางไกล (LACC) ของโครงการฯ ที่สถานีอุดรธานี เนื่องจาก รฟท. ได้ดำเนินการดังกล่าวแล้วที่สถานีขอนแก่นภายใต้โครงการ ก่อสร้างรถไฟทางคู่ ช่วงชุมทางถนนจิระ - ขอนแก่น

๒. เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณากำหนดเงื่อนไขเพื่อให้การลงทุนโครงการฯ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ โดย รฟท. จะสามารถลงนามผูกพันสัญญาก่อสร้างโครงการฯ ได้ภายหลังจาก ที่กระทรวงคมนาคมมีความชัดเจนในประเด็นดังนี้ (๑) แผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับปริมาณความต้องการเดินทางและขนส่งสินค้าทางรางจากโครงการรถไฟภายใต้ความร่วมมือระหว่าง รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในช่วง ๑๐ ปีข้างหน้า อาทิ แผนการดำเนินการพัฒนาท่าเรือสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งใหม่ การพัฒนาศูนย์เปลี่ยนถ่ายสินค้าและ

/ย่านกองเก็บ ...

ย่านกองเก็บตู้สินค้าเพื่อรองรับการขนส่งทางราง (Transshipment Yard) และการพัฒนาสถานีเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางเชื่อมต่อระหว่างประเทศ และ (๒) การเตรียมความพร้อมของกฎหมาย ระเบียบ ประกาศและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุน และการอำนวยความสะดวกในการเดินทางและขนส่งสินค้าทางรถไฟเชื่อมต่อระหว่างประเทศ

๓. เพื่อให้การดำเนินโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เห็นควรมอบหมายให้ รฟท. ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ พิจารณาทบทวนความเหมาะสมของการก่อสร้าง/ปรับปรุงสถานีรถไฟขนาดเล็ก ที่คาดว่าจะมีปริมาณผู้โดยสารต่ำกว่า ๓๐ คนต่อวัน ในปี ๒๕๕๔ ได้แก่ สถานีหนองขอนกว้าง สถานีนาพุ สถานีนาทา สถานีสำราญ เพื่อลดภาระค่าลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและบำรุงรักษา รวมถึงค่าใช้จ่ายบุคลากรของ รฟท. ในระยะยาว

๓.๒ พิจารณาทบทวนความเหมาะสมของการก่อสร้าง/ปรับปรุงย่านกองเก็บตู้สินค้า (CY) หนองตะไค้ CY โนนสะอาด ท่าเรือบกและจุดพักรถบรรทุกที่อยู่ภายในบริเวณพื้นที่เดียวกันของโครงการฯ ให้มีขนาดการลงทุนที่เหมาะสมตามความจำเป็นและสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน พร้อมทั้งจัดทำแผนการใช้ประโยชน์ CY ให้เกิดความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมทันทีที่ รฟท. ได้ดำเนินการก่อสร้างงานโยธาของโครงการฯ แล้วเสร็จ เพื่อให้ รฟท. สามารถนำรายได้จากการดำเนินการดังกล่าวไปสนับสนุนภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานและระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของโครงการฯ

๓.๓ ประสานกับกรมทางหลวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการออกแบบทางเพื่อแก้ไขปัญหาจุดตัดระหว่างทางรถไฟกับถนนเสมอระดับให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะจุดตัดบริเวณแยกบ้านจั่น จังหวัดอุดรธานี

๓.๔ จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในพื้นที่ให้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดปัญหาการลักขโมยเครื่องสูบน้ำที่ติดตั้งบริเวณทางลอดทางรถไฟ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่ท่วมในพื้นที่บริเวณทางลอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๕ ประสานสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เพื่อพิจารณาตรวจสอบว่าการดำเนินโครงการฯ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อภารกิจของน้ำธรรมชาติ เพื่อป้องกันการเกิดอุทกภัยในพื้นที่บริเวณดังกล่าวในระยะยาวต่อไป พร้อมทั้งเห็นควรให้ รฟท. ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการฯ ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ อย่างเคร่งครัด

๔. นอกจากนี้ เพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาาระบบรถไฟให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งสินค้าของประเทศภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) เห็นควรมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

๔.๑ กรมการขนส่งทางรางเร่งเตรียมความพร้อมในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรมการขนส่งทางรางภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. โดยเฉพาะในส่วนของการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเวลาการเดินทางขนส่งทางรางเพื่อสนับสนุนการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในระบบราง การกำหนดอัตราค่าบริการขนส่งทางรางที่ได้คำนึงถึงข้อจำกัดการขนส่งทางราง อาทิ การยกขนตู้สินค้าขึ้นลงหลายครั้ง เพื่อจูงใจให้ประชาชนหันมาเดินทางและขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น

๔.๒ รฟท. เร่งพิจารณาเสนอขออนุมัติการลงทุนจัดการถักและล้อเลื่อน รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการให้บริการระบบราง อาทิ โรงซ่อมบำรุงรถจักร ย่านสับเปลี่ยน (marshalling yard) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยเร็ว เพื่อให้ รฟท. สามารถใช้ประโยชน์จากการดำเนินโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ระยะที่ ๑ และทางคู่สายใหม่ จำนวนรวม ๗ เส้นทาง ที่อยู่ระหว่างการก่อสร้างและคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๙ โดยในเบื้องต้นเห็นควรให้ รฟท. ร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบราง (องค์การมหาชน) ในการพิจารณาจัดทำแผนจัดการถักและล้อเลื่อนที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดการจัดตั้งโรงงานประกอบรถจักรและล้อเลื่อนภายในประเทศ เพื่อให้ รฟท. สามารถจัดการถักและล้อเลื่อนได้ตามแผนที่กำหนดไว้ รวมทั้งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับระบบรางภายในประเทศ ทั้งนี้ เห็นควรให้ รฟท. เร่งจัดทำแผนธุรกิจในช่วงระยะ ๑๐ ปีข้างหน้า ที่ได้คำนึงถึงประเด็นที่สำคัญอย่างน้อยดังนี้ กลยุทธ์การตลาด รูปแบบการให้บริการและโครงสร้างอัตราค่าบริการ การประมาณการปริมาณความต้องการเดินทางของระบบรถไฟขนาดทาง ๑ เมตร และรถไฟความเร็วสูง การเพิ่มบทบาทภาคเอกชน และแผนพัฒนาบุคลากร รวมถึงแนวทางการร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการระบบราง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนด้วย

๔.๓ กระทรวงคมนาคมพิจารณาจัดตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กรมการขนส่งทางราง รฟท. และการท่าเรือแห่งประเทศไทย รวมถึงสมาคมผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อบริหารการเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งสินค้าทางราง การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางและขนส่งสินค้าในแต่ละพื้นที่ตั้งแต่จุดกำเนิด - จุดปลายทางของการเดินทางและขนส่งสินค้า รวมทั้งการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจกรรมการเดินทางและการขนส่งสินค้า โดยเริ่มต้นจากเส้นทางที่ใช้ในการเดินทางและขนส่งสินค้าหลักของประเทศ อาทิ ช่วงสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง ลาดกระบัง (Inland Container Depot : ICD) ถึงศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟ (Single Rail Transfer Operator: SRTO) ท่าเรือแหลมฉบัง รวมถึงย่านกองเก็บตู้สินค้า (CY) จุดพักรถบรรทุกที่อยู่ในแนวเส้นทาง เพื่อให้การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคมนาคมขนส่งของภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. สำหรับข้อเสนอที่ให้ รฟท. มีอำนาจในการปรับปรุงรายละเอียดด้านงบประมาณ ซึ่งเป็นข้อเสนอเพิ่มเติมจากข้อเสนอโครงการฯ ที่สภาฯ ได้พิจารณาประกอบการเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีข้างต้น นั้น สำนักงานฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดว่า การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของคณะรัฐมนตรี หากคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้การดำเนินโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด คณะรัฐมนตรีก็สามารถพิจารณาให้ความเห็นชอบได้ อย่างไรก็ตามเห็นควรมอบหมายให้กระทรวงคมนาคมกำกับติดตามให้ รฟท. ดำเนินโครงการฯ ด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา พิษยนันท์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๙๖๖๐ โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๘๖๐

Email: Phavina@nesdc.go.th